Utbildningsutskottets betänkande 1982/83: 32

om anslag till byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde, m. m. (prop. 1982/83: 100 och prop. 1982/83: 120 bil. 2)

ÅTTONDE HUVUDTITELN

I detta betänkande behandlas förslag som regeringen förelagt riksdagen dels i proposition 1982/83: 100 bilaga 10 (utbildningsdepartementet) under avsnittet Vissa inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde gemensamma ändamål punkterna I 1 och I 2, dels i proposition 1982/83: 120 bilaga 2 (utbildningsdepartementet) punkt I 1 samt med anledning av förslagen väckta motioner.

Kulturutskottet har i yttrandet KrU 1982/83: 1 y förklarat sig inte ha funnit anledning till erinran mot regeringens förslag i proposition 1982/83: 100 såvitt de avser kulturändamål. Yttrandet är fogat som *bilaga* till detta betänkande.

1. **Byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde.** Regeringen har i proposition 1982/83: 100 bilaga 10 under punkt I 1 (s. 636–649) föreslagit riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att besluta om byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde inom de kostnadsramar som har förordats i propositionen,

2. bemyndiga regeringen att besluta om sådana byggnadsarbeten som kan utföras etappvis inom tillgängliga medel på kostnadsramarna Diverse objekt i enlighet med vad som har förordats i propositionen,

3. bemyndiga regeringen att fastställa tillgångsvärden i enlighet med vad som har förordats i propositionen,

4. till Byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde för budgetåret 1983/84 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 kr.

Vidare har regeringen i proposition 1982/83: 120 bilaga 2 under punkt I 1 (s. 9–10) föreslagit riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att besluta om byggnadsarbeten i Luleå inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde inom den kostnadsram som har förordats i propositionen,

2. till Byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde för budgetåret 1983/84 anvisa ett i förhållande till proposition 1982/83: 100 bilaga 10 punkt I 1 med 20 000 000 kr. förhöjt reservationsanslag av 20 001 000 kr.

Motioner väckta under allmänna motionstiden vid riksmötet 1982/83

1982/83: 296 av Lennart Pettersson (s) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas

1. att riksdagen uttalar att den för skånska livsmedelsindustrin så viktiga utbyggnaden av etapp 5 vid kemicentrum i Lund snarast kommer till stånd.

1982/83: 406 av Karin Ahrland (fp) och Hans Petersson i Röstånga (fp) vari – med hänvisning till vad som anförts i den till arbetsmarknadsutskottet remitterade motionen 1982/83: 403 – yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts angående forsknings- och utbildningsinsatser i Malmöhus län.[1]

Motion väckt med anledning av proposition 1982/83: 120

1982/83: 2277 av Per Unckel m. fl. (m) vari – med hänvisning till vad som anförts i den till näringsutskottet remitterade motionen 1982/83: 2273 – såvitt nu är i fråga yrkas

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde,

8. att riksdagen avslår regeringens förslag rörande byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde.

Utskottet

Detta anslag är avsett för byggnadsarbeten inom de delar av sektorerna utbildning, forskning och kultur – med undantag för verksamheten vid Sveriges Radio – som finansieras via utbildningsdepartementets huvudtitel och där byggnadsstyrelsen har ansvaret för lokalförsörjningen.

Under anslaget har två investeringsplaner förts upp, nämligen en för utbildning och forskning samt en för kulturändamål m. m. Den förstnämnda investeringsplanen avser byggnadsarbeten för högskoleenheterna och specialskolan om sammanlagt 1 110 284 000 kr. Investeringsplanen för kulturändamål m. m. avser främst byggnadsarbeten för de statliga museerna och arkiven samt för Operan och Dramatiska teatern till en sammanlagd kostnad av 191 410 000 kr. Utöver de två nämnda investeringsplanerna redovisas kostnadsramar för icke specificerade mindre byggnadsobjekt, s. k. diverse objekt. I jämförelse med föregående års investeringsplaner innebär detta nya eller ändrade kostnadsramar om totalt ca 405 milj. kr. Av beloppet avser 326,6 milj. kr. tidigareläggningar av prioriterade byggnadsobjekt vilka redovisats dels i proposition 1982/83: 50 om vissa ekonomiskpolitiska åtgärder m. m., dels i regeringsbeslut angående vissa sysselsättningsskapande åtgärder.

Därefter har i proposition 1982/83: 120 föreslagits att en ny kostnadsram

[1] Yrkandet behandlas även i betänkandet UbU 1982/83: 21.

av 20 milj. kr. tas upp i investeringsplanen för utbildning och forskning. Denna ram avser lokaler för externfinansierad forskning m. m. vid högskolan i Luleå. I planeringshänseende förutsätts en samordning ske beträffande dessa lokaler och lokaler för utbildning inom arbetsmiljöområdet.

I två motioner tas upp vissa byggnadsobjekt vid universitetet i Lund, vilka inte återfinns i regeringens förslag till investeringsplaner. Enligt motion 1982/83: 296 (yrkande 1) bör riksdagen uttala sig för att den planerade utbyggnaden av kemicentrum i Lund för livsmedelsteknik (etapp V) snarast kommer till stånd. Yrkandet i motion 1982/83: 406 avser samma objekt samt därtill dels lokaler för data- och elektronikforskning, dels lokaler för extern verksamhet i anslutning till universitetet i Lund (s. k. science park för produktutveckling). I ingendera motionen yrkas att kostnadsramar för objekten förs upp i investeringsplanen.

Utskottet kan konstatera att regeringen i februari 1983 uppdragit åt byggnadsstyrelsen att projektera om- och tillbyggnad för livsmedelsteknik vid universitetet i Lund (kemicentrum etapp V). Totalkostnaden för projektet har beräknats till ca 34 milj. kr., och underlag för regeringens ställningstagande till kostnadsram väntas föreligga under hösten 1983. Byggnadsstyrelsen har även fått i uppdrag att utreda möjligheterna att tillhandahålla lokaler för extern verksamhet i anslutning till universitetslokalerna.

Vad beträffar lokaler för verksamhet inom data- och elektronikområdet pågår enligt vad utskottet inhämtat programarbete inom universitetet i Lund och hos byggnadsstyrelsen. Underlag för regeringens ställningstagande till detta byggnadsobjekt beräknas bli färdigt tidigast sommaren 1983. I sammanhanget bör också uppmärksammas att regeringens förslag till investeringsplan innehåller en ny kostnadsram avseende lokaler för externfinansierad forskning inom ämnet fasta tillståndets fysik, dvs. halvledarforskning/elektronik.

Med hänvisning till vad utskottet nu redovisat anser utskottet inte att riksdagen bör göra några särskilda uttalanden beträffande de i motionerna aktualiserade byggnadsobjekten. Riksdagen bör således avslå motion 1982/83: 296 yrkande 1 och motion 1982/83: 406 i nu förevarande del.

I motion 1982/83: 2277 yrkas avslag på regeringens förslag i proposition 1982/83: 120 rörande byggnadsarbeten vid högskolan i Luleå (yrkande 8). Motionärerna anser det dock väsentligt att lokaler för externt finansierad forskning säkerställs. Detta bör enligt deras mening ske genom att i första hand befintliga lokaler utnyttjas. Om detta inte är möjligt bör regeringen återkomma till riksdagen med ett specificerat förslag till nödvändiga byggnadsarbeten. Motionärerna hemställer att riksdagen ger dessa synpunkter till känna för regeringen (yrkande 7).

Utskottet konstaterar att lokaler för externfinansierad forskning tillhör de byggnadsobjekt som enligt budgetpropositionen bör prioriteras. Det finns enligt utskottets uppfattning inte anledning för riksdagen att motsätta

sig den investering på 20 milj. kr. för detta ändamål som föreslås vid högskolan i Luleå. Utskottet avstyrker alltså yrkandena 7 och 8 i motion 1982/83: 2277.

Utskottet noterar att kulturutskottet inte har något att erinra såvitt avser byggnadsarbeten för kulturändamål. Utbildningsutskottet tillstyrker för sin del regeringens förslag till investeringsplan avseende byggnadsarbeten för utbildning och forskning. I enlighet med de i budgetpropositionen och i proposition 1982/83: 120 redovisade anslagsberäkningarna föreslår utskottet att riksdagen till Byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde anvisar ett reservationsanslag av 20001000 kr. för nästa budgetår.

Kostnadsramarna Diverse objekt disponeras av byggnadstyrelsen för byggnadsobjekt där kostnaden i det enskilda fallet inte överstiger 2 milj. kr. Ramarna i fråga disponeras i övrigt efter beslut av regeringen när kostnaden inte överstiger 4 milj. kr. samt för etappvis upprustning inom kulturområdet. Enligt budgetpropositionen bör nuvarande handläggningsordning ändras så att kostnadsramarna Diverse objekt fr. o. m. budgetåret 1983/84 också får tas i anspråk för planering och etappvis utförande av dylika byggnadsarbeten vid högskoleenheterna. Utskottet har ingen erinran häremot och föreslår att riksdagen beträffande Diverse objekt ger regeringen det begärda bemyndigandet.

Utskottet har inte heller något att erinra mot de i budgetpropositionen föreslagna engångsnedskrivningarna av förräntningspliktigt statskapital. Riksdagen bör alltså bemyndiga regeringen att fastställa i propositionen angivna tillgångsvärden avseende fastigheten Ostindiefararen, svenskhemmet Voxenåsen och matsal m. m. inom medicinarområdet i Göteborg.

Utskottet hemställer

1 a. att riksdagen bemyndigar regeringen att besluta om byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde inom de kostnadsramar som har förordats i proposition 1982/83: 100,

1 b. att riksdagen med avslag på motion 1982/83: 2277 yrkande 8 i denna del bemyndigar regeringen att besluta om byggnadsarbeten i Luleå inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde inom den kostnadsram som har förordats i proposition 1982/83: 120,

2. att riksdagen bemyndigar regeringen att besluta om sådana byggnadsarbeten som kan utföras etappvis inom tillgängliga medel på kostnadsramarna Diverse objekt i enlighet med vad som har förordats i proposition 1982/83: 100,

3. att riksdagen bemyndigar regeringen att fastställa tillgångsvärden i enlighet med vad som har förordats i proposition 1982/83: 100,

4. att riksdagen beträffande ett uttalande om objektet Kemicentrum i Lund, etapp V, avslår motion 1982/83: 296 yrkande 1,
5. att riksdagen beträffande ett uttalande om vissa byggnadsobjekt i Lund avslår motion 1982/83: 406 i denna del,
6. att riksdagen beträffande ett tillkännagivande om byggnadsarbeten i Luleå avslår motion 1982/83: 2277 yrkande 7,
7. att riksdagen med bifall till propositionerna 1982/83: 100 och 1982/83: 120 samt med avslag på motion 1982/83: 2277 yrkande 8 i denna del till *Byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av (1 000 + 20 000 000=) 20 001 000 kr.

2. **Inredning och utrustning av lokaler vid högskoleenheterna m. m.** Regeringen har under punkt I 2 (s. 649–662) föreslagit riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att besluta om anskaffning av inredning och utrustning till lokaler vid högskoleenheterna m. m. inom de kostnadsramar som har förordats i propositionen,

2. till Inredning och utrustning av lokaler vid högskoleenheterna m. m. för budgetåret 1983/84 anvisa ett reservationsanslag av 222 000 000 kr.

Motionen

1982/83: 948 av Thorbjörn Fälldin m. fl. (c) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas

49. att riksdagen till Inredning och utrustning av lokaler vid högskoleenheterna m. m. anvisar ett reservationsanslag av 221 000 000 kr.

Utskottet

I budgetpropositionen presenteras förslag till dels inredningsplan, dels utrustningsplan. Planerna innehåller särskilda kostnadsramar för enskilda objekt och för ersättningsanskaffning. Ramen till forskningsrådsnämndens disposition, som återfinns i utrustningsplanen, används för inköp av vetenskaplig utrustning i första hand i anslutning till forskningsprojekt som finansieras av forskningsrådsorganisationen. För budgetåret 1983/84 beräknas denna ram uppgå till 65,3 milj. kr. Enligt budgetpropositionen (s. 522) bör 25 % av denna ram, dvs. ca 16 milj. kr., få disponeras för mycket tunga utrustningsprojekt av s. k. big science typ.

Enligt motion 1982/83: 948 (yrkande 49) bör 1 milj. kr. av de medel som är avsedda för tung vetenskaplig utrustning användas för att skapa ytterligare utrymme för forskningsrådsnämndens satsning på framtidsforskning.

Med samma motivering som utskottet tidigare anfört i betänkandet UbU 1982/83: 31 under anslaget Forskningsrådsnämnden, nämligen att nämnden prioriterat medel för sådan utrustning högre än den av motionärerna förordade resursförstärkningen, föreslår utskottet att riksdagen avslår motion 1982/83: 948 yrkande 49.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till kostnadsramar och medelsanvisning.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med avslag på motion 1982/83: 948 yrkande 49 i denna del bemyndigar regeringen att besluta om anskaffning av inredning och utrustning till lokaler vid högskoleenheterna m. m. inom de kostnadsramar som har förordats i proposition 1982/83: 100,
2. att riksdagen med bifall till proposition 1982/83: 100 och med avslag på motion 1982/83: 948 yrkande 49 i denna del till *Inredning och utrustning av lokaler vid högskoleenheterna m. m.* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 222 000 000 kr.

Stockholm den 12 maj 1983

På utbildningsutskottets vägnar
GEORG ANDERSSON

Närvarande vid ärendets slutbehandling: Georg Andersson (s), Kerstin Göthberg (c), Per Unckel (m), Bengt Wiklund (s), Lars Gustafsson (s), Rune Rydén (m), Helge Hagberg (s), Lennart Bladh (s), Birgitta Rydle (m), Iris Mårtensson (s), Lars Svensson (s), Göran Allmér (m), Jörgen Ullenhag (fp), Björn Samuelson (vpk) och Larz Johansson (c).

Reservationer

1. Byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde (punkt 1, mom. 1 b, 6 och 7)

Per Unckel, Rune Rydén, Birgitta Rydle och Göran Allmér (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 3 börjar "Utskottet konstaterar" och på s. 4 slutar "nästa budgetår" bort ha följande lydelse:

Med hänsyn till det bristfälliga beslutsunderlag som redovisats i proposition 1982/83: 120 är utskottet inte berett förorda att riksdagen fattar de beslut beträffande byggnadsarbeten i Luleå som föreslås i propositionen. Förslagen bör därför i överensstämmelse med yrkande 8 i motion 1982/83: 2277 avslås av riksdagen. Utskottet anser att riksdagen beträffande lokaler för externt finansierad forskning m. m. bör göra det tillkännagivande som begärs av motionärerna. Även yrkande 7 i motionen tillstyrks således.

Utskottet noterar att kulturutskottet inte har något att erinra såvitt avser byggnadsarbeten för kulturändamål. Utbildningsutskottet tillstyrker för sin del de i budgetpropositionen framförda förslagen till investeringsplan

avseende byggnadsarbeten för utbildning och forskning liksom den i propositionen redovisade anslagsberäkningen. Riksdagen bör alltså med bifall till proposition 1982/83: 100 och med avslag på proposition 1982/83: 120 till Byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde anvisa ett reservationsanslag av 1 000 kr. för nästa budgetår.

dels att utskottets hemställan under 1 b, 6 och 7 bort ha följande lydelse:

1 b. att riksdagen med bifall till motion 1982/83: 2277 yrkande 8 i denna del avslår förslaget i proposition 1982/83: 120 om bemyndigande för regeringen att besluta om byggnadsarbeten i Luleå inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde,

6. att riksdagen med bifall till motion 1982/83: 2277 yrkande 7 som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om byggnadsarbeten i Luleå,

7. att riksdagen med bifall till proposition 1982/83: 100 samt med avslag på proposition 1982/83: 120 och med bifall till motion 1982/83: 2277 yrkande 8 i denna del till *Byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 1 000 kr.

2. Inredning och utrustning av lokaler vid högskoleenheterna (punkt 2)

Under förutsättning av bifall till reservation 28 i utbildningsutskottets betänkande UbU 1982/83:31

Kerstin Göthberg (c) och Larz Johansson (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 5 börjar "Med samma" och på s. 6 slutar "och medelsanvisning" bort ha följande lydelse:

Utskottet noterar att kostnadsramen Till forskningsrådsnämndens disposition för innevarande budgetår är uppförd med 47 milj. kr. Den för budgetåret 1983/84 förordade ramen bör enligt utskottets mening utan allvarligare olägenheter kunna tas upp med ett belopp som ligger 1 milj. kr. lägre än det som beräknats i propositionen. Utskottet föreslår att nu ifrågavarande kostnadsram förs upp med 64,3 milj. kr. Med anledning härav bör den beräknade medelsåtgången i enlighet med yrkande 49 i motion 1982/83: 948 reduceras till 221 000 000 kr.

I övrigt har utskottet inte någon erinran mot vad som föreslagits under anslaget.

dels att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av motion 1982/83: 948 yrkande 49 i denna del och proposition 1982/83: 100 bemyndigar regeringen att besluta om anskaffning av inredning och utrustning till lokaler vid högskoleenheterna m. m. inom de kostnadsramar som förordats i propositionen med den ändring utskottet förordat,

2. att riksdagen med bifall till motion 1982/83: 948 yrkande 49 i denna del och med anledning av proposition 1982/83: 100 till *Inredning och utrustning av lokaler vid högskoleenheterna m. m.* för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 221 000 000 kr.

Kulturutskottets yttrande
1982/83: 1 y

om statliga byggnadsarbeten på kulturområdet m. m.
(prop. 1982/83: 100 bil. 10 delvis)

Till utbildningsutskottet

Genom beslut den 3 februari 1983 har utbildningsutskottet berett kulturutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 1982/83: 100 bilaga 10 punkterna I 1 Byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde och I 2 Inredning och utrustning av lokaler vid högskoleenheterna m. m. i de delar som berör kulturutskottets verksamhetsområde.

Kulturutskottet har inte funnit anledning till erinran mot regeringens förslag såvitt de avser kulturändamål.

Stockholm den 9 mars 1983

På kulturutskottets vägnar
INGRID SUNDBERG

Närvarande: Ingrid Sundberg (m), Ing-Marie Hansson (s), Tyra Johansson (s), Karl-Eric Norrby (c), Lars-Ingvar Sörenson (s), Maja Bäckström (s), Lars Ahlmark (m), Karl Boo (c), Berit Oscarsson (s), Gunnar Thollander (s), Gunnel Liljegren (m), Jan-Erik Wikström (fp), Anders Nilsson (s) och Håkan Stjernlöf (m).

Norstedts Tryckeri, Stockholm 1983